

Klimat- och näringslivsdepartementet
Energi- och näringsministern

Till riksdagen

Svar på fråga 2025/26:443 Birger Lahti (V)
Ersättning till lokalsamhällen vid etablering av gruvverksamhet

Birger Lahti har frågat mig hur jag avser att säkerställa att vinster och kostnader från nya gruvprojekt fördelas på ett sätt som inte missgynnar invånarna i Kiruna.

För regeringen, och med utgångspunkt i det globala omvärldsläget, är tillgång till mineral och metaller nödvändigt och avgörande för svensk och europeisk konkurrenskraft och resiliens. Svensk gruvnäring är därmed en grundförutsättning för att stärka svensk försvarsförmåga, men även för klimatomställningen och elektrifieringen.

Tillgången på mineral, som t.ex. grafit är speciellt avgörande för grön teknik i bland annat elbilar. Efterfrågan på mineral och metaller kommer enligt flera källor att trappas upp framöver, därför är det viktigt att öka den inhemska produktionen för att säkra tillgången på råvaror även de närmsta åren.

Den svenska gruvbranschen och de svenska leverantörerna är även världsledande och förebilder internationellt, vilket gynnar miljö och samhällsutveckling globalt. De klimatsmarta svenska verksamheterna innebär dessutom att ökad produktion här leder till minskade utsläpp globalt. Samtidigt måste gruvprojekt hanteras med stor försiktighet och hänsyn. För att säkerställa att miljön skyddas görs regelbundna kontroller av gruvverksamheter av tillsynsmyndigheter. Genom kontrollerna kan påverkan på miljön förebyggas och motverkas.

Den rapporterade sysselsättningen för gruvor år 2024 uppgick till 8 847 personer och flertalet av arbetstillfällena är lokaliserade i kommunen. Det svenska gruvklustret bidrar med en stor andel direkta och indirekta jobb i Sverige, och innebär därigenom stora skatteunderlag för kommuner som bland annat Kiruna. Talga anger att deras verksamhet beräknas inbringa skatteintäkter på cirka 11 miljoner kronor, varav två tredjedelar tillfaller Kiruna kommun.

Utöver redan befintliga fördelningsprinciper har regeringen beslutat om ett tilläggsdirektiv till Accelerationskontoret med uppdrag att analysera vilka incitament kommuner har att attrahera och ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner som är viktiga för svensk ekonomi, konkurrenskraft och klimatomställning. Accelerationskontoret ska lämna ett delbetänkande senast den 14 maj 2026.

Slutligen är det viktigt att påpeka att regeringen inför beslut alltid vinnlägger sig om att nå en så bred förankring som möjligt.

Stockholm den 4 februari 2026

Ebba Busch